

Wymagania edukacyjne z przyrody
w Szkole Podstawowej nr 16 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1
w Gliwicach

Wymagania edukacyjne dla ucznia klasy IV

Uczeń:

- 1) opisuje sposoby poznawania przyrody, podaje różnice między eksperymentem doświadczeniem a obserwacją;
- 2) podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody, określa ich przeznaczenie (lupa, kompas, taśma miernicza);
- 3) podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych;
- 4) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń przyrodniczych;
- 5) wymienia różne źródła wiedzy o przyrodzie;
- 6) korzysta z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie.
- 7) opisuje przebieg linii widnokręgu, wymienia nazwy kierunków głównych;
- 8) wyznacza kierunki główne za pomocą kompasu oraz kierunek północny za pomocą gnomonu i wskazuje je w terenie;
- 9) podaje różnice między planem a mapą;
- 10) rysuje plan różnych przedmiotów;
- 11) wykonuje i opisuje szkic okolicy szkoły;
- 12) odczytuje informacje z planu i mapy, posługując się legendą;
- 13) wskazuje na planie i mapie miejsce obserwacji i obiekty w najbliższym otoczeniu szkoły;
- 14) korzysta z planu i mapy wielkoskalowej podczas planowania wycieczki;
- 15) wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia;
- 16) opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokręgiem w ciągu doby i w ciągu roku;
- 17) wskazuje w terenie oraz na schemacie (lub horyzontarium) miejsca wschodu, zachodu i górowania Słońca w ciągu dnia i w różnych porach roku;
- 18) wymienia składniki pogody i podaje nazwy przyrządów służących do ich pomiaru (temperatura powietrza, zachmurzenie, opady i osady atmosferyczne, ciśnienie atmosferyczne, kierunek wiatru);
- 19) odczytuje wartości pomiaru składników pogody, stosując właściwe jednostki;
- 20) prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności;
- 21) podaje przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskazuje ich stan skupienia;
- 22) podaje przykłady zastosowania termometru w różnych sytuacjach życia codziennego;
- 23) nazywa zjawiska pogodowe: burza, tęcza, deszcze nawalne, huragan, zawieja śnieżna i opisuje ich następstwa;
- 24) opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej);
- 25) opisuje i porównuje cechy pogody w różnych porach roku.
- 26) wymienia układy budujące organizm człowieka: układ kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy i podaje ich podstawowe funkcje;
- 27) wskazuje na planszy, modelu i własnym ciele układy budujące organizm człowieka oraz narządy zmysłów;

- 28) opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego;
- 29) wymienia podstawowe zasady ochrony zmysłów wzroku i słuchu;
- 30) bada współdziałanie zmysłu smaku i węchu;
- 31) opisuje podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie.
- 32) proponuje rodzaje wypoczynku i określa zasady bezpieczeństwa z nimi związane;
- 33) opisuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka, opisuje sposoby zapobiegania chorobom;
- 34) podaje przykłady przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych i uzasadnia ich zastosowanie w przedmiotach codziennego użytku;
- 35) interpretuje oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych;
- 36) podaje zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi;
- 37) rozpoznaje rośliny trujące oraz zwierzęta jadowite i inne stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia;
- 38) prezentuje podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry;
- 39) wyjaśnia, co to są uzależnienia, podaje ich przykłady i opisuje konsekwencje; uzasadnia, dlaczego nie należy przyjmować używek i środków energetyzujących oraz zbyt długo korzystać z telefonów komórkowych;
- 40) odszukuje na opakowaniach oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych i wyjaśnia ich znaczenie;
- 41) opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się).
- 42) rozpoznaje składniki przyrody ożywionej i nieożywionej w najbliższej okolicy szkoły;
- 43) rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni w najbliższej okolicy szkoły i miejsca zamieszkania;
- 44) tworzy model pagórka i doliny rzecznej oraz wskazuje ich elementy;
- 45) rozpoznaje skały występujące w okolicy swojego miejsca zamieszkania;
- 46) rozróżnia wody stojące i płynące, podaje ich nazwy oraz wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne;
- 47) wymienia i opisuje czynniki warunkujące życie na lądzie oraz przystosowania organizmów do życia;
- 48) rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy szkoły;
- 49) podaje nazwy warstw lasu, porównuje warunki abiotyczne w nich panujące; rozpoznaje podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkowuje je do odpowiednich warstw lasu; wymienia zasady właściwego zachowania się w lesie;
- 50) odróżnia organizmy samożywne i cudzożywne, podaje podstawowe różnice w sposobie ich odżywiania się, wskazuje przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu;
- 51) rozpoznaje pospolite grzyby jadalne i trujące, opisuje znaczenie grzybów w przyrodzie i życiu człowieka;
- 52) obserwuje i podaje nazwy typowych organizmów łąki i pola uprawnego, podaje ich znaczenie dla człowieka;
- 53) określa warunki życia w wodzie (nasłonecznienie, zawartość tlenu, opór wody) i wskazuje przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia;
- 54) rozpoznaje i nazywa organizmy żyjące w wodzie;

- 55) wskazuje w terenie składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy;
- 56) rozpoznaje w terenie i nazywa składniki środowiska antropogenicznego i określa ich funkcje;
- 57) określa zależności między składnikami środowiskami przyrodniczego i antropogenicznego;
- 58) charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy;
- 59) opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych fotografii;
- 60) ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy;
- 61) wyjaśnia pochodzenie nazwy własnej miejscowości;
- 62) wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony;
- 63) ocenia krajobraz pod względem jego piękna oraz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego „małej ojczyzny”.